

Sygn. akt **XXVII Ca 1320/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Adam Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2018 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **A. K.**

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 07 sierpnia 2017 r., sygn. akt II C 1438/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w pkt I umarza postępowanie w części tj. w zakresie obejmującym żądanie kwoty 397,67 (trzysta dziewięćdziesiąt siedem 67/100) euro oraz oddala powództwo w pozostałym zakresie;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od A. K. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

SSO Adam Malinowski

Sygn. akt **XXVII Ca 1320/18**

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 14 lipca 2016 r. (data wpływu) powódka A. K. wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 400 euro wraz z odsetkami tytułem odszkodowania za opóźniony lot, a także o zwrot kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie:

I. oddalił powództwo

II. nie obciążył powódki kosztami postępowania.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wywiodła strona powodowa, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 117 § 2 zd. 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji w której poprzez złożenie oświadczenia z dnia 14 lipca 2017 r. oraz poprzez realizację płatności w dniu 25 lipca 2017 r. pozwana zrzekła się zarzutu przedawnienia.

2. naruszenie prawa materialnego, poprzez błędne zastosowanie terminu przedawnienia określonego art. 778 k.c. dla roszczeń wynikających z nieprawidłowej realizacji umowy o imprezę turystyczną.

3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 118 k.c. poprzez jego niezastosowanie, w zw. z odesłaniem do jego stosowania treścią art. 11 ustawy o usługach turystycznych, w zw. z treścią art. 3 ust. 5 i 6 rozporządzenia (WE) 261/2004 – co doprowadziło do błędnego uwzględnienia podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia.

4. naruszenie prawa materialnego, tj. poprzez niezastosowanie normy przedawnienia określonej art. 125 k.c. dla roszczeń stwierdzonych treścią decyzji administracyjnej, wydanej przez (...) odpowiednik Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

5. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c., poprzez nieuwzględnienie przy wydaniu orzeczenia końcowego, oświadczenia powoda o cofnięciu pozwu, czego konsekwencją było oddalenie roszczenia powoda oraz uznanie strony powodowej za stronę przegrywającą postępowanie.

6. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów, w sposób:

1. wadliwy, tj. z pominięciem treści oświadczenia woli złożonego przez pozwaną (korespondencja e-mail z dnia 14 lipca 2017 r.) oraz czynności prawnej dokonanej przez pozwaną (realizacja transakcji w dniu 25 lipca 2017 r.), stanowiących o uznaniu roszczenia oraz zrzeczeniu się przez pozwaną zarzutu przedawnienia;

2. niewszechstronny, tj. pominięcia oświadczenia powoda o cofnięciu pozwu.

7. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 98 k.p.c., poprzez niezasądzenie na rzecz strony powodowej wnioskowanych kosztów postępowania sądowego.

W oparciu o tak postawione zarzuty apelująca wniosła o :

1. zmianę punktu I skarżonego wyroku, poprzez:

a) umorzenie postępowania co do kwoty 397,80 euro;

b) zasądzenie od pozwanej na rzecz strony powodowej kwoty 70,80 euro wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości za opóźnienie liczonymi od dnia 26 lipca 2017 r. do dnia zapłaty;

2. zmianę punktu II skarżonego wyroku, poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów procesu, wg spisu kosztów:

1. 1.200,00 zł – tytułem kosztów postępowania przed Sądem I instancji;

2. 30,00 zł – tytułem opłaty sądowej od pozwu;

3. 17,00 zł – tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa;

4. 15,60 zł – tytułem poniesionych w toku procesu kosztów korespondencji.

3. alternatywnie dla punktów 1 i 2 wniosła o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji;

4. zasądzenie na rzecz strony skarżącej kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych z uwzględnieniem opłaty pocztowej, w kwocie 5,20 zł;

5. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów, tj. korespondencji e-mail z dnia 14 lipca 2017 r. oraz potwierdzenia transakcji z dnia 25 lipca 2017 r. na okoliczność zrzeczenia się przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczeń, częściowego spełnienia roszczenia przez pozwaną, trybu dochodzenia roszczenia.

W **odpowiedzi na apelację** strona pozwana wniosła o jej oddalenie, zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego oraz przeprowadzenie dowodów ze wskazanych dokumentów na okoliczność, że pozwana nie zrzekła się zarzutu przedawnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna w zakresie umorzenia postępowania, co do kwoty 397,67 euro, a w pozostałej części podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy uznał zasadność zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art. 355 § 1 k.p.c., bowiem w piśmie procesowym z dnia 4 sierpnia 2017 r. powód cofnął pozew co do kwoty 397,67 euro, wnosząc o zasądzenie od pozwanego kwoty 70,80 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 lipca 2017 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu.

W myśl art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a gdy z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia- aż do wydania wyroku. Dopuszczalność cofnięcia pozwu podlega ocenie Sądu (art. 203 § 4 k.p.c.) w kontekście zgodności z prawem lub zasadami współżycia społecznego.

Na tle zgromadzonego materiału dowodowego brak jest podstaw do uznania, że cofnięcie pozwu przez stronę powodową było sprzeczne z prawem (zmierzało do obejścia prawa) lub z zasadami współżycia społecznego. Niewątpliwie doszło bowiem do zaspokojenia roszczenia głównego powoda w toku procesu.

Z tych też względów zasadne było umorzenie postępowania, co do żądanej przez powoda kwoty 397,67 euro.

Z podanych wyżej przyczyn, uwzględniając apelację powódki w tym zakresie z mocy art. 386 §1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony wyrok i orzec jak w 1 sentencji.

Druga grupa zarzutów apelacyjnych dotyczyła przyjętego przez Sąd I instancji rocznego terminu przedawnienia dochodzonych przez stronę powodową roszczeń. Strona powodowa wskazała, że w tym zakresie Sąd I instancji błędnie powołał uchwałę SN o sygn. akt III CZP 111/16, gdyż ta odnosi się do sytuacji, w której pasażer zawarł umowę przewozu bezpośrednio z przewoźnikiem lotniczym, zaś w niniejszej sprawie źródłem sporu jest nieprawidłowo wykonana umowa o imprezę turystyczną.

Oceniając zaskarżony wyrok w tym zakresie Sąd Okręgowy zważył, że Sąd Rejonowy przekonywująco umotywował swoje stanowisko dotyczące zasad przedawnienia roszczenia powoda wywodzonego z przepisów rozporządzenia 261/2004, powołując uchwałę SN, której treść Sąd Okręgowy w całości podziela. Zarzuty apelacji nie mogły podważyć tej argumentacji. W szczególności to, że strona powodowa nie zawierała umowy przewozu bezpośrednio z pozwaną lecz zawierała umowę o świadczenie usług turystycznych z niezwiązanym z pozwaną biurem podróży, nie mogło mieć wpływu na kwalifikację stosunku prawnego istniejącego między powodem a pozwaną. Skoro bowiem roszczenie powoda wynikało z rozporządzenia 261/2004 regulującego odpowiedzialność przewoźników lotniczych wynikającą z nieprawidłowego zrealizowania umowy przewozu lotniczego, to bez znaczenia było w jakich okolicznościach umowa taka została zawarta. Wszak odpowiedzialność wynikająca ze wskazanego rozporządzenia związana jest tylko i wyłącznie z samym realizowaniem (lub niezrealizowaniem) usługi przewozu lotniczego. Ponadto zawarcie umowy o usługę turystyczną rodzić może odpowiedzialność biura podróży, zatem skoro powód pozwał przewoźnika lotniczego, to z całą pewnością nie może odnosić do niego terminów przedawnienia z umowy zawartej z innym podmiotem.

Niewątpliwie biuro podróży miało w odniesieniu do usługi przewozu lotniczego jedynie rolę pośrednika, bowiem samo usługi przewozu nie wykonywało. Tym samym uznanie zawarcia w sprawie przez powoda umowy przewozu i zastosowanie do odpowiedzialności pozwanej terminu przedawnienia dotyczącego umowy przewozu jest w pełni prawidłowe.

Odnosząc się natomiast do twierdzenia strony powodowej o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia przez pozwanego, należy wskazać, że brak jest w aktach sprawy takiego oświadczenia.

W aktach sprawy znajduje się jedynie wiadomość e-mail z dnia 14 lipca 2017 r., w której to pozwana zwróciła się do strony powodowej o wskazanie kont bankowych niezbędnych do dokonania przelewu. Zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest szczególnym, osobistym uprawnieniem dłużnika, w wyniku którego w drodze jednostronnej czynności prawnej dochodzi do przekształcenia zobowiązania niezupełnego ponownie w zupełne. To właśnie z uwagi na te daleko idące skutki prawne, zamiar i znaczenie tych następstw- działania dłużnika muszą być niewątpliwe. Takie oświadczenie powinno być złożone w taki sposób, aby nie budził wątpliwości zamiar strony je składającej. Takiego zamiaru z pewnością nie można odczytać z pisma, w którego treści znajduje się oświadczenie wskazujące, że zapłaty nie należy utożsamiać z uznaniem roszczenia, a jedynie wypełnieniem obowiązku wynikającego z decyzji (...).

Mając na względzie powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie drugim wyroku.

W zakresie kosztów procesu przed Sądem I instancji, Sąd Okręgowy zauważył, że co prawda, zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, odstąpienie od reguły zwrotu kosztów określonej w art. 203 § 2 zdanie 2 k.p.c. jest możliwe i przepis ten nie jest bezwzględnie obowiązujący, pod warunkiem, że powód - mimo cofnięcia pozwu - wykaże, że wytoczenie powództwa było niezbędne do dochodzenia roszczenia. W niniejszej sprawie wypłata dochodzonego roszczenia nastąpiła na skutek wykonania obowiązku wynikającego z decyzji A. E. de S. A., (...) organu właściwego ds. lotnictwa cywilnego, a zatem wniesienie pozwu przed sądem powszechnym nie było niezbędne do dochodzenia roszczenia. W związku z powyższym, rozstrzygnięcie sądu w przedmiocie kosztów procesu, należy uznać za prawidłowe, gdyż stroną przegrywającą sprawę była co prawda powódka, niemniej jak wskazał Sąd I instancji, w chwili wniesienia pozwu Sąd Najwyższy nie podjął jeszcze uchwały ws. przedawnienia roszczeń dochodzonych pozwem i niepewność powódki co do terminu przedawnienia była usprawiedliwiona.

Niemniej, w zakresie kosztów postępowania odwoławczego wskazać należy, że strona powodowa powinna była mieć świadomość tego, że termin przedawnienia zgodnie z uchwałą SN o sygn. akt III CZP 111/16 wynosi rok, a zatem, że roszczenie, którego dochodzi we wniesionej apelacji jest przedawnione. Co prawda Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w zakresie umorzenia postępowania co do żądanej kwoty, ale z faktu tego nie można wywodzić, że strona powodowa była stroną wygrywającą proces. W związku z tym, że apelacja została oddalona w części korespondującej z twierdzeniem powódki o istnieniu prawa podmiotowego wymagającego ochrony, zaś uwzględnienie apelacji w części wiązało się tylko i wyłącznie z korektą orzeczenia determinowaną okolicznością cofnięcia pozwu, to stroną powodową należało uznać za przegrywającą i to ją zgodnie z treścią art. 98 § 1 i 3 k.p.c. należało obciążyć kosztami procesu, które w niniejszym postępowaniu stanowiły wynagrodzenie pełnomocnika obliczone na podstawie § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).